

POLITECHNIKA LUBELSKA
WYDZIAŁ ELEKTROTECHNIKI I INFORMATYKI
KATEDRA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I TWN

LABORATORIUM TECHNIKI WYSOKICH NAPIĘĆ

Ćw. nr 10

Badanie wyładowań ślizgowych

Grupa dziekańska .....

Data wykonania ćwiczenia .....

Godzina wykonania ćwiczenia .....

Grupa laboratoryjna .....

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest:

- poznanie zjawiska wyładowań ślizgowych,
- dokonanie pomiaru napięcia początkowego iskier ślizgowych i napięcia przeskoiku,
- określenie wpływu wyładowań ślizgowych na wytrzymałość układów izolacyjnych,
- zapoznanie się ze środkami zaradczymi ograniczającymi rozwój wyładowań ślizgowych.

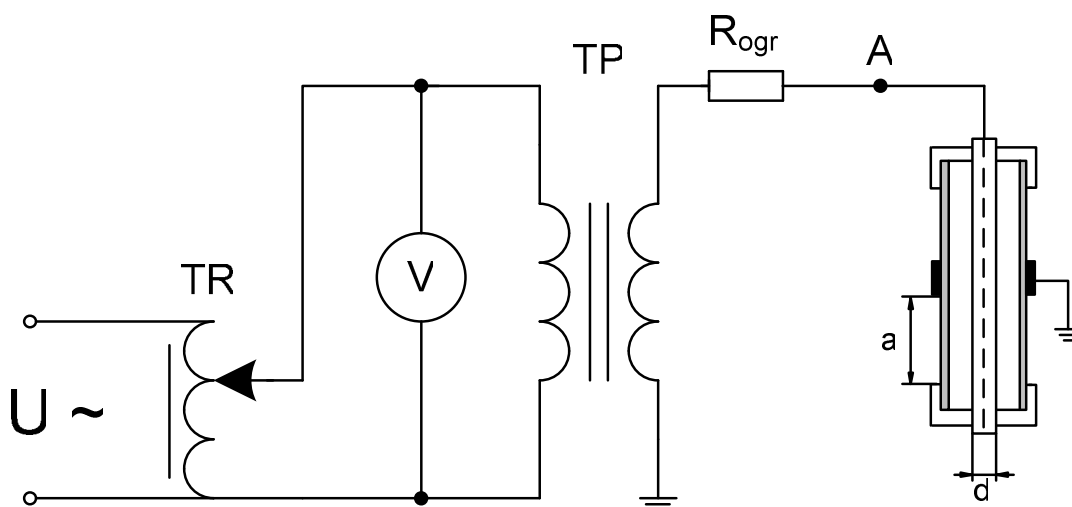
2. Sposób przeprowadzenia pomiarów

2.1 Warunki atmosferyczne

- temperatura otoczenia $t = \dots\dots\dots^\circ\text{C}$,
- ciśnienie atmosferyczne $b = \dots\dots\dots\text{hPa}$,
- wilgotność względna powietrza $\varphi = \dots\dots\dots\%$.

2.2 Układy pomiarowe i przeprowadzenie pomiarów

Pomiar napięcia początkowego iskier ślizgowych i napięcia przeskoiku wykonujemy na modelu izolatora przepustowego. Celem ułatwienia obserwacji wyładowań model umieszczono w zaciemnionej komorze. Dla odstępów między elektrodami a , który wynosi 2,5 cm oraz od 5 do 20 cm z krokiem 3 cm notujemy w tabeli 1, 2 i 3 wskazania woltomierza V przy wystąpieniu każdego stadium wyładowania. Napięcie należy podnosić z szybkością 1–2 kV/s i dla poszczególnych odległości przeprowadzić po trzy pomiary. Wyniki pomiarów umieszczać w odpowiednich tabelach dla średnicy elektrody wewnętrznej d równej 10 mm, 14 mm i 20 mm.

Rys. 1. Schemat układu pomiarowego

2.3 Tabela pomiarowa

Tabela 1. Pomiar początkowego napięcie iskier ślizgowych U_{osl} i napięcia przeskoku U_p dla elektrody o średnicy $\phi = 10mm$

Przekładnia transformatora $\mathcal{G} = 110000 \text{ V} / 220 \text{ V}$										
L.p.	a cm	C pF	u_{osl} V	$u_{osl.sr}$ V	U_{osl} kV _m	U_p V	U_{psr} V	U_p kV _m	$U_{osl.obl}$ kV _m	
1	2,5	7,9								
2										
3										
4	5									
5										
6										
7	8									
8										
9										
10	11									
11										
12										
13	14									
14										
15										
16	17									
17										
18										
19	20									
20										
21										
22	23									
23										
24										

Tabela 2. Pomiar początkowego napięcie isker ślizgowych U_{osl} i napięcia przeskoku U_p dla elektrody o średnicy $\phi = 14mm$

Przekładnia transformatora $\mathcal{G} = 110000 \text{ V} / 220 \text{ V}$									
L.p.	a cm	C pF	u_{osl} V	$u_{osl, sr}$ V	U_{osl} kV _m	U_p V	U_{psr} V	U_p kV _m	$U_{osl, obl}$ kV _m
1	2,5	10,0							
2									
3									
4	5								
5									
6									
7	8								
8									
9									
10	11								
11									
12									
13	14								
14									
15									
16	17								
17									
18									
19	20								
20									
21									
22	23								
23									
24									

Tabela 3. Pomiar początkowego napięcie iskier ślizgowych U_{osl} i napięcia przeskoku U_p dla elektrody o średnicy $\phi = 20mm$

Przekładnia transformatora $\mathcal{G} = 110000 \text{ V} / 220 \text{ V}$										
L.p.	a cm	C pF	u_{osl} V	$u_{osl, sr}$ V	U_{osl} kV _m	U_p V	U_{psr} V	U_p kV _m	$U_{osl, obl}$ kV _m	
1	2,5	25,6								
2										
3										
4	5									
5										
6										
7	8									
8										
9										
10	11									
11										
12										
13	14									
14										
15										
16	17									
17										
18										
19	20									
20										
21										
22	23									
23										
24										

2.4 Oznaczenia i obliczenia

a – odległość między elektrodami;

C – pojemność mierzona pomiędzy elektrodą wysokonapięciową i elektrodą uziemioną;

u_{osl} , u_p – napięcie iskier ślizgowych i przeskoku odczytane z woltomierza po stronie niskonapięciowej transformatora probierczego;

$u_{osl, sr}$, u_{psr} – średnie wartości iskier ślizgowych i przeskoku wyznaczone z trzech kolejnych pomiarów dla określonej odległości elektrod;

U_{osl} , U_p – napięcie początkowe iskier ślizgowych i napięcie przeskoku obliczone z następujących zależności:

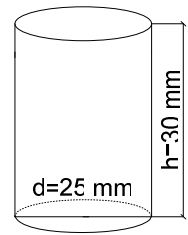
$$U_{osl} = u_{osl, sr} \cdot \mathcal{G}, \quad U_p = u_{psr} \cdot \mathcal{G}$$

$U_{osl, obl}$ – wartość napięcia początkowego iskier ślizgowych obliczona z zależności:

$$U_{osl.obl} = \frac{1,5 \cdot 10^{-5}}{C_o^{0,45}} \text{ kV}, \text{ gdzie}$$

C_o wyrażona jest w F/cm^2 więc korzystając ze wzoru:

$$S = \Pi \cdot d \cdot h \text{ wyznaczamy wartość pojemności } C_o = \frac{C}{S}$$

3. Opracowanie sprawozdanie

Sprawozdanie powinno zawierać:

- dane określające warunki atmosferyczne;
- schematy układów pomiarowych;
- tabelę wyników przeprowadzonych pomiarów;
- przykładowe obliczenia;
- wymienione zależności należy wykonać na oddzielnych wykresach (6 charakterystyk):
  - $U_{osl}=f(a)$, $U_p=f(a)$, $U_{osl.obl}=f(a)$ dla średnicy 10 mm;
  - $U_{osl}=f(a)$, $U_p=f(a)$, $U_{osl.obl}=f(a)$ dla średnicy 14 mm;
  - $U_{osl}=f(a)$, $U_p=f(a)$, $U_{osl.obl}=f(a)$ dla średnicy 20 mm;
  - $U_{osl}=f(a)$ na jednym rysunku dla średnic 10 mm, 14 mm, 20 mm;
  - $U_p=f(a)$ na jednym rysunku dla średnic 10 mm, 14 mm, 20 mm;
  - $U_{osl.obl}=f(a)$ na jednym rysunku dla średnic 10 mm, 14 mm, 20 mm;
- uwagi i wnioski odnośnie warunków i sposobu przeprowadzania badań oraz dyskusję nad otrzymanymi wynikami.

4. Literatura

1. L. Kacejko, Cz. Karwat, H. Wójcik: Laboratorium techniki wysokich napięć, WPL Lublin
2. S. Szpor: Technika wysokich napięć, WNT Warszawa
3. S. Szpor: Ochrona odgromowa, WNT Warszawa
4. Z. Flisowski: Technika wysokich napięć, WNT Warszawa
5. Z. Gacek: Technika wysokich napięć, WPS Gliwice
6. Z. Gacek: Wysokonapięciowa technika izolacyjna, WPS Gliwice